

Džafer Tâbân¹

ZAVJERA GARANIK I NJENE DIMENZIJE

Rezime

Vâqedî i Taberî, i neki drugi autori, slijedeći njih dvojcu, prenijeli su i zapisali legendu po kojoj je izrečena pohvala i veličanje kipova plemena Kurejš u obliku ajeta koji su dostavljeni Poslaniku. Potom je Poslanik posredstvom Džebraila upoznat o ovom događaju i shvatio da to nije dio kur'anskih ajeta. Međutim, historijska svjedočanstva i suština tevhida odbacuje vjerodostojnost ovoga, također i položaj bezgrješnosti Poslanika ne ostavlja nimalo mjesta pretpostavci da takvo što može biti istinito.

Ključne riječi: legenda garanik, sura Nadžm, ajeti i predaje.

Uvod

Jevreji, a posebno njihovi predvodnici, stalno su činili napor u osmišljavanju laži, širenju neutemeljenih predaja od poslanika i iskrivljavanju stvarnosti. Događaj garanik samo je jedno u nizu iskrivljavanja i lažnog prikazivanja u cilju obezvrjeđivanja Kur'ana i bezgrješnosti Poslanika. Neki muslimanski

---

¹ Doktor Džafer Tâbân je univerzitetski profesor koji već više od jedanaest godina predaje na raznim univerzitetima, na katedrama za kur'anske nauke i hadis, te i arapsku književnost. Također, bio je mentor desetine diplomskih radova i magistrata.

istražitelji bez provjere njegove vjerodostojnosti zabilježili su ovaj događaj.

Danas, pred napadom propagande na islamska načela i temelje i zlopotrebe neprijatelja, ovim iskrivljenjima potrebno je pojasniti kroz jedan istraživački pristup neutemeljenost ovakvih izvještaja i ciljeve protivnika koje on slijedi kroz njihovo aktueliziranje.

Riječ ġarâniq (غرانيق)

Za legendu, mit i izmišljenu priču se kaže *ġarâniq*. Budući da događaj ġarâniq nije istinit, muslimanski učenjaci ovu priču nazivaju legendom.

O samoj riječi ġarâniq rečeno je da je ona množina riječi ġurnûq (غُرْنُوق) u značenju ptice ždrala. (Qâmûs el-muhît)

Također, riječ ġurnûq ima značenje lijepoga mladića, a sintagma ġarâniqul-'âlâ (غرانيق العلى) implicira značenje kipova. Ovo značenje se koristi samo za događaj ġarâniq i izmišljenje priče. (Logatname Dehkhodâ)

Legenda garanik

Prema izvještaju Taberija u prvim godinama poslanstva i širenja objave nedaće i progon koji su muslimani trpili od nevjernika su bili nepodnošljivi da je na kraju jedna skupina muslimana bila prisiljena da učini hidžru u tadašnju Etiopiju. Zapisano je da je Poslanik bio pod velikim pritiskom. Zbog toga je on iščekivao da Uzvišeni Gospodar objavi ajete koji će dovesti do nekog oblika zbližavanja sa plemenom Kurejš ili, u najmanju ruku, da se ne objave ajeti koji će još više usložniti i otežati postojeću situaciju.

Jednoga dana Poslanik, s.a.v.a., je sjedio u jednoj kurejšijskoj kući u okruženju Ka'be i učio ajete sure "Nadžm". Nakon što je proučio ajete: *O mnogobošci, da li vidite dva velika kipa Lata i Uzza (koji su bez ikakva uticaja) i trećeg Menata?*; pa je nastavio učiti suru: *To su plavi ždralovi koji visoko lete i za čije zauzimanje (kod Boga) postoji nada* (تلك الغرانيق العلى وان شفاعتهم لترجى). Poslanik je na kraju proučio ajet sedžde te muslimani i mnogobošci padoše na sedždu. Štaviše, rečeno je da su Velid ibn Mugejre, Ebu Ehihe S'a'id ibn Ās i Umeje ibn Khalaf učinili sedždu, iako zbog svoje starosti nisu mogli da se saviju, ali su podigli malo zemlje i pijeska iz harema Ka'be i prislonili ga na

² Nadžm, 19-20.

čelo. Pleme Kurejš je bilo obradovano onim što je proučio Poslanik i što je njihove idole uvrstio u red onih koji će se zauzimati kod Boga.

Vijest od pomirenju mnogobožaca i muslimana brzo je stigla do Etiopije i jedna skupina iseljenika koji su vjerovali da nakon ovoga neće više biti izloženi pritisku i progonu odlučila se vratiti u Meku. Međutim, noću se Džebrail spustio do Poslanika, s.a.v.a., i rekao mu da riječi: ‘To su plavi ždralovi koji visoko lete i za čije zauzimanje (kod Boga) postoji nada.’ nisu dio Kur'ana. (Taberî, svez. 2., str. 75.)

Prenosioci ove legende

Ova priča je zapisana u poznatim knjigama kao što su Tarih Taberî, Tefsir Taberî, Tabeqaat Ibn S'ad i Esbabul-nuzul Vâqedî. Štaviše, Taberî je potvrdio vjerodostojnost ove predaje. Sve ovo je stvorilo dobru priliku neprijateljima, a oni su je u najvećoj mogućoj mjeri zloupotrijebili.

Prenosioci ove priče nisu se zadovoljili samo navođenjem spomenutih ajeta sure “Nadžm”, već su se pozivali i na druge kur'anske ajete. Između ostalog rekli su da je ovaj događaj mnogo oneraspoložio Poslanika i, da bi se utješio i ohrabrio, objavljeni su mu sljedeći ajeti:

وَإِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهُ وَإِذَا لَا تَخَذُوكَ خَلِيلًا
وَلَوْلَا أَنْ تَبْتُنَّاكَ لَقَدْ كِدْتَ تَرْكُنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا إِذَا لَذَقْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ وَضِعْفَ
الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا

“I zamalo da te oni odvrte od onoga što ti Mi objavljujemo, da bi protiv nas nešto drugo iznio, i tada bi te oni smatrali prijateljem. A da te nismo učinili čvrstim, gotovo da bi im se malo priklonio, i tad bismo ti doista dali da iskusiš dvostruku muku u životu i dvostruku patnju poslije smrti; tada ne bi nikoga našao ko bi ti protiv Nas pomogao.” (Isra', 73-75)

Netom navedeni ajeti ne samo da ne potvrđuju istinitost događaja garanik, već svojom prijjetnjom ne ostavljaju nikakvu sumnju u to da je Božiji Poslanik pripisao Uzvišenom Gospodaru bilo šta što nije objava.

Također, oni sljedeće ajete dovode u vezu sa ovim događajem.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ
فَيَنْسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ لِيَجْعَلَ مَا

يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ

“Prije tebe Mi nijednog poslanika i vjerovjesnika nismo poslali, a da šejtan (od ljudi i džina) nije, kad bi on što kazivao, u kazivanje njegovo nešto ubacio; Allah bi ono što bi šejtan ubacio uklonio, a zatim bi riječi Svoje učvrstio - Allah sve zna i mudar je - da bi ono što je šejtan ubacio učinio iskušenjem za one čija su srca bolesna i za one čija su svirepa - a nevjernici su, zaista, u beskrajnoj neslozi.” (Hadž, 52-53)

Iz gornjih ajeta se mogu shvatiti sljedeće činjenice:

1. Poslanici imaju nadu.
  2. Šejtan je imao upliva u njihovu nadu i žudnju.
  3. Gospodar odstranjuje šejtanovo uplitanje.
- Naravno, treba vidjeti šta je to za čime su poslanici žudili?

Svaka osoba zarad dostizanja ciljeva i unapređenja poslova ima planove i zarad ostvarenja svojih želja čini predradnje na tom putu. Poslanici nisu izuzeti iz ovog pravila. Međutim, u ovom slučaju treba vidjeti koji se oblici šejtanovog uplitanja u njihove nade mogu pretpostaviti:

1. Prouzrokovanje sumnje u poslanicima kod odlučivanja i prikazivanje ogromnog broja prepreka na putu do postizanja njihovih ciljeva i time ih spriječi u njihovu ostvarenju.

2. Uvijek kada poslanik pripremi sve preduvjete za izvršenje nekog posla i pri tom pokaže svoju ozbiljnu namjeru u njegovom izvršenju šejtan i njegova družba potaknu ljude protiv poslanika, i stvarajući mu prepreke, sprječavaju ga u ostvarenju tog cilja.

Prva pretpostavka nije sukladna sa kur'anskim učenjem. Kao primjer pogledajmo sljedeći ajet: “Ti nećeš imati nikakve vlasti nad robovima Mojim.”. (Hidžr, 42). Također, u Kur'anu čitamo: “On doista nema nikakve vlasti nad onima koji vjeruju i koji se u Gospodara svoga pouzdaju.”. (Nahl, 99)

Ovi ajeti i drugi koji negiraju bilo kakav oblik uticaja na srca Božijih ugodnika pokazuju da šejtanovo uplitanje nije na razini slabljenja poslanikove volje i odlučnosti ili prikazivanja ogromnom prepreke na putu do cilja. Zapravo, šejtanovo uplitanje je u drugom značenju, odnosno ono se očituje kroz poticanje ljudi na suprotstavljanje poslaniku i na spletkarenja onih kojima se poslanici obraćaju, te stvaranje prepreka na njihovom putu.

Ustvari, Božije odstranjivanje uticaja koji bi njihovo uplitanje moglo

izazvati ogleda se kroz sprječavanja njihova zla i spletke, da bi se time objelodanila istina vjernicima, a ljude bolesna srca stavilo na iskušenje. Kur'an o tome kaže:

“Mi ćemo, doista, pomoći poslanike Naše i vjernike u životu na ovom svijetu.” (Gafir, 51)

Ukratko rečeno, poslanici, slijedeći Božije ciljeve, promiču Gospodareve poruke, dok šejtan sa svojom družbom baca trnje na njihov put. Uzvišeni Bog pomaže Svoje poslanike, a šejtanove spletke neutrališe.

Trag Jevreja u legendi garanik

Taberî ovaj događaj prenosi od Muhameda ibn K'aba Qarzia, jevreja iz plemena Beni Qurejz, iako je i više nego očigledno neprijateljstvo i mržnja jevreja prema islamu.

Analiza i komentar na legendu garanik

Prije svega treba znati da ova izmišljena priča nije zabilježena ni u jednoj od vjerodostojnih hadiskih knjiga ehli-sunneta i šiizma. Nju je prvi zapisao Vâqedî, koji je preminuo 207. god. po Hidžri, a nakon njega Taberî, koji je preminuo 310. god. po Hidžri. S druge strane Ibn Ishak, preminuo 150. god. po Hidžri, koji je predvodnik među zapisničarima života Poslanika i ujedno poznat kao veoma odgovoran i precizan u bilježenju, u svom djelu ne navodi ništa što bi ukazalo na ovaj događaj. Ibn Ishak diktira svoje vanredno vrijedno djelo o životu Poslanika Zijadu ibn Abdullahu el-Bekâlîu, preminuo 185. god. Ibn Hišam, njegov učenik, na temelju ovih izvještaja piše svoje djelo o životu Poslanika u kojem, također, ne spominje ovaj događaj.

Također vrijedna pažnje jeste činjenica da niz prenosilaca ove predaje ne završava ni na jednom od ashaba Božijeg Poslanika, s.a.v.a. Prenosioci su neki od tabi'ina i osobe koje nisu upamtile Poslanikovo vrijeme. Dakle, ova predaja je prekinutog lanca i ne završava se na osobi koja bi bila prisutna tom događaju.

U nekim lancima prenošenja navodi se ime Ibn Abasa, iako se on rodio tri godine prije Hidžre i prirodno je da nije mogao biti svjedokom ovog događaja.

Također, u samom lancu prenosilaca postoje određene nedostatnosti. Ibn Hidžr, konstatujući da je ovaj lanac prenošenja slab, kaže: “Kada je broj

prenosilaca jedne predaje velik i broj lanaca različit, iz toga se zaključuje da ta predaja ima osnova. Prema tome, tri prekinuta lanca (mursel) koji prenose ovu predaju, zato što potvrđuju jedan drugoga, mogu se smatrati pouzdanim. (Fathul-bârî, svez. 8., str. 333.)

Na ovom mjestu njemu se postavlja pitanje: ‘Da li lažan govor i nedopustivo i nedolično pripisivanje osiguravaju vjerodostojnost?’ Da li spomenutu tvrdnju nisu imali na umu veliki poznavaoци hadisa koji ovu izmišljenu priču smatraju neutemeljenom?

Ahmed ibn Husejn Bejhakî, jedan od velikana šafijskog mezheba, poznat po svojoj preciznosti i analizi hadisa, u vezi s ovom predajom kaže: “Ova predaja u svom prenošenju nije potvrđena, a njeni prenosioci su sumnjivi.” (Razî, svez. 33., str. 5.)

Ebu Bekr ibn Arabi kaže: “Sve ono što Taberî prenosi u vezi sa ovim događajem je neistina i nema osnova.” (Fathul-bârî, svez. 8., str. 33)

Muhamed ibn Ishak ibn Huzejme vjeruje da su ovu predaju izmislili poricatelji vjere i njeni neprijatelji. (Razî, svez. 8., str. 333)

Qâdî ‘Ajâd kaže: “Nijedna osoba koja prenosi ispravne i vjerodostojne hadise nije prenijela ovu predaju.”

Ebu Bekr Bazzâr u vezi sa prenošenjem ove predaje preko Ibn Džubejra kaže: “Ovu predaju nije niko prenio osim Umeje ibn Khalad i drugih, ali prekinutim lancem prenosilaca od S’aida ibn Džubejra i to poznatim putem od Kalba, od Ibn Saliha, od Ibn Abasa. On zapaža da je pripisivanje prenošenja Ibn Abasu sumnjivo, kao što je sumnjivo i u slučaju Ibn Džubejra. (Eš-Šifâ, 117) S druge strane, lanac prenošenja od Kalbia do Ibn Abasa preko Ibn Saliha smatra se slabim lancem, po mišljenju svih učenjaka, do te mjere da Sujuti drži da je to najslabiji lanac prenošenja. (El-Itqân, svez. 2., str. 189)

Historijski dokaz

Neki su povratak iseljenika iz Etiopije uzeli kao dokaz istinitosti događaja garanik. Rekli su da su se Kurejšije, budući da je Poslanik izrekao ono što ih je obradovalo, prošli uznemiravanja i proganjanja muslimana. Kada su iseljenici čuli za to, vratili su se svojim kućama.

Jasno je da se povratak iseljenika iz Etiopije ne može prihvatiti kao dokaz istinitosti legende garanik, jer su se oni iselili u mjesecu redžepu pete godine poslanstva, a na početku spomenuta sedžda, znači prva sedžda u islamu, se desila iste godine u mjesecu ramazanu, prije Hamzinog i Omerovog

prihvatanja islama. Njih dvojica su prihvatili islam šeste godine poslanstva. Poznato je da su se, prije nego što su njih dvojica prihvatili islam, muslimani skrivali u kući Arqamovoj, a svoje namaze su obavljali tajno u kućama. Do tog vremena niko nije smio u blizini Kabe činiti sedždu ili učiti Kur'an. Samo jednom prilikom Abdullah ibn Mas'ud hrabro je proučio u blizini Kabe suru "Rahman". Kurejšije su ga zbog toga teško kaznile, nakon čega niko više nije smogao hrabrosti da takvo što ponovi. Povratak iseljenika iz Etiopije se desio iz dva razloga. Prvo, zato što se Nedžaši prema njima odnosi lijepo te je to kod kršćana izazvalo revolt, što je, opet, muslimanima s druge strane otežavalo život u takvom okruženju. Drugi razlog je bio taj što su bili čuli da se pritisak prema muslimanima umanjio u Meki. Oni su se vratili u mjesecu ševalu pete godine poslanstva. Budući da se sedžda, po legendi garanik, desila u ramazanu iste godine, trebalo bi da su Kurejšije umanjile svoj pritisak na muslimane, što se nije desilo i njihov progon se i dalje nastavio. Zbog toga je svaki musliman našao svoje utočište kod nekoga u Meki, osim Abdullaha ibn Mas'uda i Osmana ibn Maz'una. Prema tome, ne može se povratak iseljenika uzeti kao dokaz vjerodostojnosti legende garanik.

Kur'anski dokazi

Suština Kur'ana je u ratu i sukobu sa idolopoklonstvom. Pa tako i svi ajeti sure 'Nadžm' osuđuju idolopoklonstvo. U cijelom Kur'anu postoje mnogi argumenti koji poriču vjerodostojnost legende garanik.

"O mnogobošci, da li vidite dva velika kipa Lata i Uzza (koji su bez ikakva uticaja)? I trećeg Menata? Zar su za vas sinovi, a za Njega kćeri?! To bi tada bila podjela nepravedna. To su samo imena koja ste im vi i preci vaši nadjenuli, Allah o njima nikakav dokaz nije poslao; oni se povode samo za pretpostavkama i onim za čim duše žude, a već im dolazi od Gospodara njihova prava uputa." (Nadžm, 19-23)

Idolopoklonstvo je ovim ajetima ismijano kao nešto što nema nikakvog razumnog opravdanja. Kako je moguće da uporedo sa ovim ajetima postoje neki drugi u pohvalu i veličanje idola?! Kao da prenosioci ove legende nisu bili poznavaoци stilistike i ljepote arapskog jezika poput Mugejre u tom vremenu.

Sama sura otpočinje govorom: "Tako mi zvijezde kad zalazi, vaš drug nije s pravog puta skrenuo i nije zalutao! On ne govori po hiru svome – to je samo Objava koja mu se obznanjuje, uči ga jedan ogromne snage." (Nadžm, 1-5)

Kao što se jasno da vidjeti iz samih ajeta, Uzvišeni Bog odbacuje mogućnost bilo kakvog oblika Poslanikovog zastranjenja. Sav njegov govor je čista objava i on ne govori po svom hiru i želji.

Na drugom mjestu u Kur'anu Uzvišeni kaže: "A da je on o Nama kojekakve riječi iznosio, Mi bismo ga za desnu ruku uhvatili, a onda mu žilu kucavicu presjekli." (Haq, 44-46)

Gornji ajet izrečen u obliku kondicionalne rečenice na dobar način pokazuje da Božiji Poslanik, s.a.v.a., nikada ne govori ono što nije od Uzvišenog.

U Časnom Kur'anu istaknuta je činjenica da će Gospodar i Njegov Poslanik biti pobjednici, a šejtan i njegovi pomagači neće imati vlasti nad njim. "Zaista je šejtanovo lukavstvo slabo." (Nisa', 76) "Allah je zapisao: 'Ja i poslanici Moji sigurno ćemo pobijediti.' Allah je, zaista, moćan i silan." (Mudžadele, 21) Kako je uopće moguće pojasniti šejtanovo nadvladavanje onoga za koga Sam Uzvišeni jamči njegovu sigurnost?! "On doista nema nikakve vlasti nad onima koji vjeruju i koji se u Gospodara svoga pouzdaju." (Nahl, 99) "Ali ti, doista, nećeš imati nikakve vlasti nad robovima Mojim' A Gospodar tvoj je dovoljan kao zaštitnik!" (Isra', 65)

Uzvišeni Bog na drugom mjestu kaže: "Reci: 'Nezamislivo je da ga ja sam od sebe mijenjam, ja slijedim samo ono što mi se objavljuje, ja se bojim, ako budem neposlušan svome Gospodaru, patnje na Velikom danu'" (Jusuf, 15)

"Mi, uistinu, Kur'an objavljujemo i zaista ćemo Mi nad njim bdjeti!" (Hidžr, 9)

Prema tome, i za života Poslanika, s.a.v.a., Uzvišeni je bio čuvar Kur'ana i uopće nije postojala mogućnost da nešto od objave bude iskrivljeno ili joj pridodato.

Analiza i komentar legende garanik na temelju argumenata razuma

1. Na temelju 'argumenta milosti' dokazuje se da je obaveza na Milostivom i Svemilosnom Bogu da ljudima šalje poslanike koji će im ukazati na put sreće i dobra i put nesreće i zla; i da ih spriječi od zastranjenja i zapadanja u zabludu. U ovom slučaju, ako bi poslanici govorili nešto drugo mimo Božije objave, to bi dokinulo prvotni Božiji cilj.

2. Podsticanje na neznanje je nepripisivo Uzvišenom Bogu. Naprimjer, ako čovjek lažljivac tvrdi za sebe da je poslanik, Uzvišeni ne može da ga potvrdi mudžizom, jer, u suprotnom, to bi značilo podsticanje ljudi na neznanje i

zastranjenje, a takvo što je nemoguće.

3. Poslanik prilikom primanja objave treba biti zaštićen od grijeha. Svi prihvataju bezgriješnost poslanika u pitanju objave, čak i oni koji ne prihvataju njihovu bezgriješnost po drugim pitanjima. Vjerovjesnik treba biti zaštićen od grijeha kod preuzimanja objave, njenog očuvanja i prenošenja ljudima. Riječ Istine koja mu se objavljuje on razumijeva svojom duhovnom providnošću i sviješću jasnijom od svjetlosti dana i bez prisustva ikakve sumnje. Pri prenošenju ove poruke ljudima on je zaštićen od svakog mogućeg oblika grijeha.

4. Kako je moguće uopće pretpostaviti da bi predvodnik i vitez borbe protiv idolopoklonstva, koji prilikom osvajanja Meke na svoja ramena diže hazreti Alija da poruši sve kipove postavljene na Kabi, mogao da potvrdi i promiče ideju idolopoklonstva?!

5. Korijeni protivljenja i suprotstavljanja idolopoklonika Poslaniku su mnogo dublji da bi se objavom nekoliko pretpostavljenih ajeta njihovo neprijateljstvo promijenilo u prijateljstvo i time otklonili sve probleme. (Râmjâr, 148; M'arefat, svez. 1., str. 93.; Tabatabai, svez. 14., str. 435.; Qâdî 'Ajâd, svez. 2., str. 118-119.; Tusî, 195.)

Qâdî 'Ajâd kaže: "Ummet islama je saglasan u tome da je Poslanik bezgriješan i da mu se ne može pripisati da on priželjkuje objavu nečega što ide u hvalu svega mimo Boga ili da šejtan ima upliva i spletkari u pogledu kur'anskih ajeta. Također, i stav da je Poslanik prvo smatrao nešto kao dio Kur'ana, a da mu je potom Džebrail morao doći i pojasniti da to nije dio Kur'ana, jeste samo puka izmišljotina i nije pripisivo Poslaniku. Nemoguće je pretpostaviti i da bi sam Poslanik svjesno nešto pridodao i to bi bilo nevjerstvo. Također, je Poslanik čist i od takvog postupka da izgovori lapsus. Mi smo na temelju argumenata i dokaza suglasni u vjerovanju da je Poslanik bezgriješan i čist od nevjerstva u srcu i jeziku, bilo svjesnog ili nesvjesnog." (2/116)

Allame Tabatabai u vezi sa ovim kaže: "Neporecivi argumenti o bezgriješnosti Poslanika, s.a.v.a., odbacuju sadržaj ove predaje, čak i da joj je lanac prenosilaca ispravan. Obaveza je i vadžib da se sveti položaj Poslanika, s.a.v.a., očuva čistim od pripisivanja ovakvih nedostatnosti i mahana koje skrnave plemenitost i čistotu poslanika." (El-Mizan, svez. 14., str. 435.)

Zloupotreba orijentalista legende garanik

Stavovi orijentalista o legendi garanik se razlikuju. Sir Wiliam Mavir smatra

ovaj događaj istinitim i brani svoje stajalište. Autori povijesti srednjeg vijeka na Cambridgeu izražavaju svoje veliko žaljenje zbog italijanskog znanstvenika Kaitania koji je negirao ovaj događaj. Nijemac Karl Barukleman tvrdi da je Muhamed, s.a.v.a., prve tri godine svoga poslanja priznao tri mekanska boga koje su Kurejšije držali kćerima Božijim, o kojima govori i kur'anski stavak, ali ih je dan nakon toga porekao. (Ramjar, 167.; Barkulmen 34.)

S perzijskog preveo: Amar Imamović

Abstract

Wâqidî and Tabarî, and various other authors following in their footsteps, transmitted the legend extolling the idols of the Quraysh tribe in the form of ayats revealed to the Prophet. Later, Jibreel made it known to the Prophet that these were not Qur'anic ayats. However, historical testimonies and the essence of tawhid refute the authenticity of this, and furthermore the sinlessness of the Prophet leaves no room for the assumption that such an event could have taken place.

Key words: garanik legend, Sura an-Najm, ayats and traditions.

Literatura

Časni Kur'an.

Ahmed, Ridâ, Mu'adžemul-luge, Bejrut: 1372.

Barukleman, Karl, Târih el-šu'ube el-islamije, Bejrut: 1948.

Dekhodâ, Ali Akber, Lugatname, Teheran: 1361.

Râzi, Fakhr tefsir kebir, Teheran: Darul-kutubl-'ilmije.

Râmjar, Mahmud, Târikhe Kur'an, Teheran: Mu'eseseje entešârâte Amir Kabir, 1362.

Sujûtî, Dželâluddîn, El-Itqân, Qom: M'atbe Hidžâzi, 1360.

Tabatabai, Muhemed Husejn, El-Mizân fi tefsiril-Kur'an, Qom: Ismâilijân, 1393/1973.

Taberî, Muhamed ibn Džarir, Târikhul-umem ve el-muluk, Bejrut: Mu'aseseje el-e'alemî.

Tûsî, Muhamed ibn Hasan, Tadžrîdul-e'eteqâd: Mu'aseseje el-e'alemî.

'Asqelânî, Ibn Hidžr, Fathul-bârî bi šarhi sahihul-bukhâra, Qâhere: 1347.

Rîruz Âbâdî, Qâmus el-muhît, Qâhere: 1913.

Qâdî, 'Ajâd, Mat'ae Khalil Efendî, Misr: 1290.

M'aluf, Levis, El-Mundžid fil-luge vel-e'alam, Qom: Ismâilijân, 1364.

Hejkal, Muhamed ibn Hasan, Hejate Muhamed, Teheran.